

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Martini Lvtheri Piae Ac Doctae Operationes In Dvas Psalmorum Decades

Luther, Martin

Basileae

VD16 L 5540

Inclinavit caelos & descendit. Et caligo sub pedibus eius.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37005

ignis qui concoquit & deuorat omne malum, exurit concupiscentiam, ut
 in manu libeat quod delectabat antea, sic incēduntur carbones ex eodē igne,
 ut peccatores, exusta per uim legis mala cupiditate ardeant, nondum quidem
 consumuntur, sed fornace angustie sue fortiter, in qua conflantur & parā
 & purgantur, sicut aurum in igne. Sed fumus ante ignem ponit, cur hoc
 quis priorem igne fumum unq̄ uidit: sed fumus signum est presentis ignis,
 & licet prior non sit, prior tamen apparet. Aug. fumū intelligit lachrymosam
 deprecationem poenitentium, cum cognouerint, quid minetur impijs deus.
 Quem non repudiamus, sed augeamus, ut fumus sit & confessio foris peccato,
 & omnia illa argumenta, quibus proditur interna conscientie fuga & an
 gustia, sicut illi Act. ij. compuncti & conterriti uerbis Petri dixerunt. Viri fra
 giles, quid faciemus? ijs enim uerbis significant, quid intus patiantur. Ascendit
 ergo fumus in ira eius, quia ira dei cognita per legem humiliter in profundum
 superbos, & ex eo profundo sursum fumum hunc poenitentie sue emittit.
 II. Reg. xxij. dicitur: Ascendit fumus de naribus eius, & ignis de ore eius uo
 rauit, ubi uisio scriptoris, uoluit nostri codices habent, in quo uidetur loqui
 de fumo trasētis, nō de fumo poenitentis, Sed cū allegoriā tractet, conuenit, ut
 sicut os domini, os pradicantū, & ignis ex ore eius, uirtus legis in peccatore
 dicit, ita & nares dñi iſdem pradicantes sint, q̄ per eos indicat & reuelat iram
 suā. Quare sicut ignis in peccatoribus uorat, licet de ore dñi pcedat, ita fumus
 in eis de ascendit, licet de naribus dñi procedat, Neq̄ enim possibile est, histori
 co & literali sensu, uel ignē de alicuius ore uorare, uel fumum de alicuius nari
 bus ascendere, cū stertans flatū potius demittat. Verū in hebræo utraq̄ di
 ctiō æquiuoca est, quam interpres uarie reddit, ut hic ignem exardentem & fu
 mum iræ, quod illic ignem uorantem & fumū naris dicat. Ego dicerem, quod
 hoc psal. dicitur. Ignem ardentem & fumum iræ.

Inclinauit oculos & descendit. Et caligo sub pedibus eius.

Hoc historia confitetur dicens. Cœpit nubes densissima operire montē, Et
 Deutro. v. & Heb. xij. eiusdem caliginis mētio fit, Dicitq̄, Exo. xix. Descēdit Dionysius
 dominus super Sinai in ipso mōtis uertice, & uocauit Moſen in cacumē eius.
 Multi multa de ista caligine cōmenti sunt, praesertim Dionysius ille quisquis
 fuerit. Nos cœpto itinere psequamur allegoriā nostrā, qua diximus, superbos
 humiliari per ministerium legis, idq̄ hoc loco tractari. Virtus itaq̄ legis & ira
 dei per eā reuelata, non sentit, nō conturbat fundamēta montium, nec tremē
 facit terram, nō succēdit carbones, nec deuorat peccatores, nec suscitāt fumū,
 nisi domino ipso intus mouente, docente & incrementū dante, q̄ multi enim
 audierunt Iohannem Baptistam, Christum, Apostolos, fulgurantes & tonan
 tes, tonitruis iudicij & iræ dei futuri, qui tamen indurati corde, sicut incus Be
 hemoth, nihil sunt cōmoti, sicut multos uidemus, qui tonitrua corporalia con
 temnunt & rident, etiam si uideant alios eisdem exanimari.

Hoc est quod hic dicit, & illic figuratum est, ubi descendisse dñs super mon
 tem Sinai scribitur. Inclinauit enim oculos, hoc est, Apostolos dimisit in mun
 dum contra superbos filios Adam, Et ipse descendit, cooperans & confirmās
 sermonem eorum, sicut Gal. ij. dicit: Qui operatus est Petro in Apostolatu cir
 cūcisionis, operatus est & mihi inter gentes. Et caligo sub pedibus eius, id est,
 q̄ opera & uia eius cognosci non possunt: Hoc fit, dum alienum opus opera
 tur, ut opereatur opus suum, dum dānat ut saluet, dum conscientia conturbat,
 ut pacifi

Opera iustifi
 cationis con
 traria.

ut pacificet, Contraria enim sunt opera iustificationis omni sensui humano, qui sese humiliari & in nihilum redigi, per uirtutem legis non sustinet, qui non capit quod bene secum agatur, putat enim sese consumi, cum reuera orant, sicut Lucifer, & dispergatur ut congregetur, euellatur ut plantetur, sicut ergo opus est in ista caligine, sicut Iob. ij. Viro cuius abscondita est uia & cecidit eum deus tenebris Hiere. x. Scio Domine, quia non est hominis uia eius, corrippe me in iudicio & non in furore &c.

Et ascendit super Cherubim & uolauit.

Volauit super pennas uentorum.

De hoc nihil legitur in historia, nisi illud tangat, quod Exo. xxv. precipitur Mosi, ut inspicat & omnia faciat, secundum exemplar quod ei monstratum est in monte, inter quae erant & Cherubim ex auro productiles, in quorum medio propitiatorium, unde loqueretur dominus ad Moysen, sicut ibidem dicitur, quo simul propheta, praeter uertute uoluptatis, etiam mysteria tabernaculi copulata, cum mysterijs montis Sinai. Incredibile est enim, quod copiose colludant scripturarum, in libertate & gaudio spiritus homo uersatur, nihil enim tunc non nouit, nihil non audeat, omnia potest, quia unctio praesens docet eum. Vnus autem scripturae postea inualuit, ut deum appellaret, sedentem super Cherubim, ut psal. xcvij. Dominus regnauit, irascantur populi, qui sedes super Cherubim, moueatur terra. Et. lxxix. Qui sedes super Cherubim manifestare, coram Ephraim, Benjamin & Manasse (id est, super arcam, quae erat ad occidentem, in quod tres illae tribus locabantur) excita potentiam tuam.

Scripturae mysteria colludunt.

Voluit enim dominus & ab initio semper id curauit, ut esset aliquod monumentum & signum memoriale externum, quo alligaret fidem credentium in se, ne abducerent uarijs & peregrinis seruatoribus in spontaneas religiones seu potius idolatrias. Sic Gene. xxij. Mons Moria appellatur, id est, dominus uidebitur, quod illic respexit ad oblationem Abraham. Et. xxxv. precipitur Iacob, ut altare faciat deo, qui ei apparuerat in Bethel. Hinc Moyses praecipit, ne locum, nisi quem dominus elegerit, sibi erigerent pro cultu dei, quod tamen, excelsis & lucis postea erectis, saepius transgressi sunt. Ita & tabernaculum foederis, propitiatorium, Cherubim, pro loco eis dedit, in quo eum inuenirent & inuocarent, quae omnia in Christum figurata sunt.

Externum si dei memoriale.

Nos enim nunc locum non habemus, non tamen sine signis & monumentis sumus, ut sunt Baptismus & Missa, sed nec ipsa ulli sunt loco affixa, Christus enim nunc ubique regnat, & ubilibet licet baptisari, praedicare & sacro pane uesci, quare nostrum propitiatorium, noster Cherub, in abscondito sunt, & mysterio uerbi fidei tantum comprehendere possunt, Christus est propitiatorium, ut Ro. ij. docet Paulus, quem proposuit deus, propitiatorium in sanguine eius, in quo inhabitat omnis plenitudo diuinitatis corporaliter. Et deus erat in Christo mundum reconcilians sibi. Duo Cherubim cum alis suis sese superne contingebant, & propitiatorium operientibus, in propitiatorium mutuis uultibus prospicientes. Duo sunt testamenta, quorum alterum est uerbum legis, alterum uerbum gratiae, quae inter sese etiam aduersa uidentur, dum lex auget peccatum, gratia tollit, tamen in Christo conueniunt, quia quod erat impossibile legi, deus mittens filium suum, damnauit peccatum de peccato, ut iustificatio legis impleretur in nobis.

Hoc uolunt